

Nr 1 2013

KUSTPOSTEN

— *Organ för KA 2:s Kamratförening* —

KUSTPOSTEN

Organ för KA 2:s Kamratförening

Nr 1 2013 årgång 77

Utges av KA 2:s Kamratförening

Ansvarig utgivare: Peter Glimvall

Redaktionskommitté: Kent Alritzson,
Ulf Sejlert, Jan-Åke Samuelsson,
Gustav Karlsson

Layout: DAG ÅSHAGE
telefon: 0455-482 18

Omslagsbild:

1.majrevelj. Marinens Musikkår på
Drottninggatan. Foto: Olle Melin

Kamratföreningen styrelse

Ordförande: Peter Glimvall
Vice ordförande: Kent Alritzson
Sekreterare: Kent Alritzson
Vice sekreterare: Yvonne Wirbrand
Kassör: Sune Persberg
Ledamot: Göran Göransson
Suppleanter: Olle Melin
Erling Holmberg
Klubbmästare: Lars Iger
(adjungerad till styrelsen)

Kamratföreningens adress

KA 2:s Kamratförening
Box 527
371 23 KARLSKRONA
Telefon: 0455-47542 (v sekr)
epost: yvonne.wirbrand@telia.com
Postgiro: 9 80 67 - 2
Bankgiro: 5584-9483
Medlemsavgift: 125 kronor

Kamratföreningens utbud av KA-produkter

Kavajmärke	80:-
Medlemsnål	45:-
Slips KA 2	50:-
Slips KA	50:-
Livrem	120:-
Manchettknappar KA	150:-
KA 2 Idrottshistoria, Nattlig patrullorientering	30:-
Eskil Nyström och Marinens Hemvärnsmusikkår Kassett	60:-
Vykort Kungsholms fort (4 st)	10:-
Vykort Rosenholm (3 st)	10:-
CD Karlskrona Kustartilleriregemente	100:-

Ring kassören Sune Persberg för beställning
telefon 0455-274 56

Varorna levereras, när betalning skett.

Om varorna skickas tillkommer porto minst 20 kronor.

Plusgiro: 98067 -2

Bankgiro: 5584-9483

Bildhäfte om KA 2

förläggningsplatser

Häftet kostar 60 kr och vill Du ha det
hemskickat tillkommer porto om 10
kronor. Du kan beställa genom att sätta
in 70 kr på postgiro 97 05 88-0

Gräsvik och dess historia

Boken kostar
60 kronor plus porto

Befästningspark Karlskrona

Boken kostar
50 kronor plus porto

KA 2-boken

kostar 100 kronor
plus porto
60 kronor

KA 2 kamrater!

Det är inte utan att jag i skrivandes stund, likt den ständige sekreteraren i Svenska akademien, vill utbrista i ett efterlängtat - ÄNTLIGEN!

Äntligen har den långa och kalla vintern tagit slut och äntligen har den efterträtts av sommar, sol och värme! Och en av de hitintills allra finaste dagarna i år var den 17:e maj, då inte bara alla norrmän gick man ur huse för att hylla sitt fosterland, utan även en dag då ett antal före detta Fortchefer samlades på Kungsholmsfort för den årliga Fortchefsmiddagen. En dag då Fortparken och alla dess exotiska växter närmast exploderade i vackra färger och underbara dofter. Veckan efter, tisdagen den 21 maj, var kanske inte vädrets makter lika sympatiskt inställda, men då genomförde vi i kamratföreningen vår årliga vårutflykt till Kronobergs metropol – Växjö. Men om inte solen bokstavigt sken från en klarblå himmel, så var det drygt 30 kamrater som strålade i kapp när vi återigen fick träffas under kamratliga former och fylla våra sinnen med minnenas välbehag och samtidigt ta del av såväl kulturell som gastronomisk spis av högsta kvalitet. Såväl Fortchefsmiddagen som vårutflykten skildras mer ingående längre fram i tidningen.

Den 31 maj var det säkert också några som utbrast i ett - Äntligen! Då presenterades den med spänning emotsedda säkerhetspolitiska rapporten "Vägval i en globaliserad värld" av försvarsberedningen under ledning av den moderata politikern Cecilia Widegren. I samband med att rapporten överlämnades till försvarsminister Karin Enström, konstaterade Widegren bland annat att Georgienkonflikten 2008 visat att den ryska tröskeln för att använda militärt våld har sänkts i Rysslands närområde. Hon, och beredningen, konstaterar också att moderniseringen av de väpnade styrkorna i Ryssland ökar den militära förmågan och att den politiska utvecklingen i Ryssland har fått allt tydligare auktoritära drag, med inskränkning av det oberoende civila samhället samt en ökad nationalism. Detta sammantaget ökar osäkerheten jämfört med 2007 och utvecklingen sker dessutom med högre hastighet och är mer komplex och oförutsägbar än tidigare, konstaterar Cecilia Widegren vidare.

En viktig slutsats som framgår av rapporten formuleras av beredningen på följande sätt: "Ett enskilt militärt angrepp direkt mot Sverige är fortsatt osannolikt under överskådlig tid. Kriser och incidenter, som även inbegriper militära maktmedel kan dock också uppstå i vår region, och på längre sikt kan militära angreppshot likväl aldrig uteslutas".

Och för att möta denna osäkerhet skall enligt beredningen det svenska försvaret vara kapabelt att ingripa vid kriser och incidenter "i vårt närområde". Detta innebär att det skall finnas "omedelbart gripbara förband tillgängliga utan föregående återtagning, utformade, resurssatta

och övade för sina uppgifter". Det här låter naturligtvis logiskt och bra, men stämmer det med verkligheten? Nej – vi tvingas nog konstatera att det svenska försvaret av idag inte uppfyller dessa krav fullt ut. För att kunna lösa dessa uppgifter och vara trovärdiga i vår omvärld, krävs det en omfattande rekrytering till det nya yrkesförsvaret, anskaffning av ny, modern och ändamålsenligt materiel och, inte minst, övning – övning och åter – övning av våra insatsförband. Och idag saknas de ekonomiska resurserna för detta. Om inte Försvarsmakten tillförs ökade anslag, blir den bantade militära insatsorganisation som riksdagen beslutade om 2009 insatsklar förrän tidigast om tio år!

Idag satsar Konungariket Sverige endast 1,2 % av BNP på sitt militära försvar. Motsvarande siffror för Danmark och Norge är vardera 1,4 %. Finland toppar den Nordiska ligan med 1,5 %. Men den nation i vår omgivning som nu storsatsar på sitt försvar är, just det, Ryssland. Här avsätts för närvarande 4,4 % av BNP på försvaret! Och satsningen på de ryska stridskrafterna accelerera för varje år. I år ökar Rysslands federala budgetens försvarsutgifter med 25,8% jämfört med år 2012!

Det kommer nu att bli ytterst intressant att följa den försvarspolitiska utvecklingen i Sverige och se vilken väg regering och riksdag väljer när vi i närtid ställs just vid "vägvalet i den globaliserade världen". Statsministern har den senaste tiden förutskickat möjligheten att öka försvarsanslagen redan i år, och vi får väl hoppas, i skenet av vad som beskrivs ovan, att det också blir verklighet med en utökad ekonomisk ram för vårt försvar.

Nästa år, supervalåret 2014, kommer försvarsberedningen med sin andra rapport som kommer att redovisa konsekvenserna för Sverige av den säkerhetspolitiska utvecklingen i vår omvärld, och som därefter skall ligga till grund för det försvarsbeslut som planeras att tas 2015.

Ja kamrater, det är en spännande tid vi har att se fram emot, och det är i sig glädjande att det äntligen återigen diskuteras försvars- och säkerhetspolitik i våra media. Förhoppningen är naturligtvis att dessa diskussioner också leder till konkreta resultat till gagn för vårt land och vår försvarsförmåga.

KA 2 kamrater, jag önskar er alla en skön och avkopplande sommar tillsammans med era nära och kära. Kanske ses vi i sensommar när vi tillsammans med Flotans män har grillfest på Skönstavik? Om inte, så hoppas jag på ett återseende senare i höst när vi samlas för att genomföra vårt traditionella höstmöte.

GLAD SOMMAR

Peter Glimvall

Sommarnattstämning

Minne från en färd med vedettbåten Vb 54 1946

Solen drog sig bakom horisonten, och slutligen syn-tes blott en glödrödmörk bro över havet; en afton-
bro av sol, förorenad luft och vatten.

En sommarnatt mötte oss då vi ångmaskinstyst gled fram över spegelstilla fjärdar i Tjusts skärgård. Från ångar steg ångor av gulmåra och jersmin som blandades med doften från ljumt vattenbrus kring stäven.

Fyrrar presenterade sig med blinkande ljuskoder och ledde oss rätt mellan solvarma berg och genom lövlummiga sund. Bakåt hängde kolrök över bortsvinnande bogvågor. Intrycken rörde starkt en yngling vid rodret och blev till stående minnen.

Gustav Karlsson Walles

Fartygsstäv i grodperspektiv

Minne från en mineringsövning

Jag minns en sommarnatt, då 12 kompaniet skulle öva minering i Järnaviks vatten med minutläggaren MUL 9, omkring 1950.

MUL 9 hade förtöjt i Järnaviks hamn och besättningen om ungefär tjugo personer utspisades, varefter två minor klargjordes för att fällas, när kvällen mörknat. Som befälhavare respektive minofficer tjänstgjorde löjtnanterna Mats Klar och Ane Ström (fiktiva namn) vilka doftade högvatten efter kaffet på aftonmålet.

Fartyget fördes ut till övningsvattnet, och den första minan fälldes, men hamnade några famnar fel, varför man beslöt bärga och fälla den på rätt plats. En så kallad kabelbåt med minans kabel stannade kvar och hölls fast i minans ankare. Minutläggaren vände och kom snart åter i mörkret, med full fart, men glömde att stoppa och körde på den väntande kabelbåten. Kabelbåtspersonal hoppade i vattnet och ett våldsamt brak hördes. Maskinisten stoppade propellrarna för att skona dem som hamnat i vattnet. En ung korporal, Stig Olofsson, hade sinnesnärvaro nog att kasta loss en vajer som förband kabelbåten med minankaret. Den påkörda båten trycktes därigenom inte ner under minutläggaren utan föstes framför. Författaren till dessa rader förde befälet i kabelbåten och hann inte hoppa ut i det mörka vattnet; ty allt skedde så snabbt och överraskande.

Efter ett par dagar kallades vissa till förhör, där ibland jag, hos kompanichefen Age Riné (fiktivt namn). Ett färdigt förhållningsprotokoll föredrogs och lades fram för påskrivning...

Gustav Karlsson Walles

Minutläggare 10, som var utrustad med dieselelektriskt framdrivningsmaskineri.

Sommar

Nu sjunger gökar och trastar spelar
och Bleking står som en sommarbrud
i nya kläder av löv och blomster
och rymden skälver av glada ljud.

I kronan glänser den varma solen
som lockar livet ur vik och lund
och dagen lyser långt in i natten
som bara blundar en liten stund.

När solen lagt sig till ro i väster
har många tystnat, men inte en,
ty näktergalen är uppe länge
och drillar guldsång mot himmelen

och jorden tvättar sig ren i daggen
där älvor svävar med lätta fjät.
Lugnt vilar livet mot soluppgången
men döden lurar i spindelns nät.

Så dansar dagen på ljusa ängar
en vals till vindarnas mjuka sus
och Bleking speglas i havets glitter
med blommig kjortel och sommarblus.

Gustav Karlsson Walles

Engelska Flottan har siktats vid Esten

I mitten på april år 1801 var det på gränsen till panik hos civilbefolkningen i Karlskrona: ”de som kunde komma på landet tågade hoptals dit” berättade ett kvinnligt ögonvittne, ”i staden var allmän flyttning, Snart sagt var och en sökte dölja sina tillhörigheter. Käringar och gubbar släpade spinnrockar, nystfötter och vad skräp de hade för att insätta i välvda källare.”

Vid Kungsholmen hade man siktat en engelsk fregatt med parlamentärflagg i stortoppen och söder om den ytterligare ett trettiotal engelska fartyg under ledning av de beryktade amiralerna Parker och Nelson.

Det militära försvaret i Karlskrona hade högsta beredskap med alla fort, kastell och batterier bemannade. Dessutom låg en svensk eskader bestående av sju linjefartyg och ett flertal fregatter, ankrad på spring vid Aspösund, beredda att möta det engelska hotet.

Bakgrunden till detta intermezzo, som kanske inte så många känner till, var, att Sverige, Danmark, Ryssland och Preussen år 1800 undertecknat en neutralitetspakt med syfte att underlätta för ländernas handelssjöfart. Engelsmännen hade blivit allt aggressivare till sjöss under Napoleonkriget och många handelsfartyg hade blivit kapade. Nu skulle paktens samordna skyddet för sina handelsfartyg och den livsviktiga handeln till sjöss. Detta accepterade inte England, härskare över världshaven. I mitten på mars 1801 löpte en stor engelsk flotta under ledning av Sir Hyde Parker och hans närmaste man, Lord Nelson, till sjöss. Målet var att splittra länderna i paktens med kraftmedel. Först på listan stod Danmark och Köpenhamn och på skärtorsdagen den 2 april stod slaget om Köpenhamn.

Efter ett kort men förödande anfall från engelsmännen blåstes eld upphör och förhandlingar startade. De medförde, att Danmark ej längre var part i neutralitetspaktens. Slaget hade varit kort men intensivt. Danskarna hade flera tusen döda och sårade och även engelsmännen hade lidit stora förluster.

Varför kom då inte den svenska och ryska flottan till undsättning, som man hade avtalat? Ryska flottan låg inkrusen i Revels hamn och den svenska eskadern, bestående av sju linjeskepp och tre fregatter, lyckades inte ta sig ut från Karlskrona i tid på grund av en orkanartad storm med stark kyla. Stormen hade försenat utläggandet av fartygen på redan med flera dagar och därefter höll en envis sydvästlig vind kvar eskadern. Eskaderchefen, konteramiral Palmqvist, som tillsammans med befälhavande amiralen i Karlskrona, Claes Wachtmeister, blev avsatta av kung Gustav IV Adolf för ”insubordination” (olydnad mot överordnad), blev senare i krigsrätt samma år helt befriade för anklagelserna.

Ersättare för Wachtmeister blev i stället dåvarande sjöministern Carl Olof Cronstedt. Han, som är idag mest känd för överlämnandet av Sveaborg till Ryssland 1808, satte genast igång med att förbättra försvaret i Karlskrona. Som ung officer hade han tjänstgjort med engelsmännen under amerikanska frihetskriget och under lord Howe varit med om att organisera försvaret av New York. Principen var frontala batterier med flankerande blockskepp och så blev det nu också i Karlskrona.

Försvaret av själva staden, dockorna och varvet utgick från bastionerna Kungshall, Söderstjerna, Neptunus och Drottninghall. Därutöver var särskilda batterier upprättade vid metallgjutareverkstaden, ekvirkesskjulet och Nya dockan. Blockadskeppen kring varvet var hämmema *Styrbjörn* och fregatterna *Galathée*, *Diana* och *Eurydice*. Totalt fanns det 207 kanoner eldberedda kring staden.

Cronstedt hade nu beordrat fram ett antal amiraler för att leda de olika försvarsavsnitten. Konteramiral Ene-skiöld beordrades att ta befälet över partikanonerna d.v.s. de rörliga kanonerna, vidare reserven av beväpnat manskap, örlogsstatens ”odelte officerare”, underofficerare samt civila tjänstemän, såsom präster, lärare och läkare. Konteramiral Psilanderhielms uppgift var att leda batteriet Kungshall med Stumholmen, gamla laboratoriet och nya kasernerna. Hans uppgift var vidare att svara för sprutor och andra eldsläckningsmedel. Nya dockan med batterier samt hämmema *Styrbjörn* skulle ledas av konteramiral Puke och den nyss avsatte eskaderchefen Palmqvist tog befälet över Lindholmen och Söderstjerna med batterier, eldsläckningsanordningar samt blockskeppen *Galathée*, *Diana* och *Eurydice*. Konteramiral Tomas Nordenstierna hade befälet över kyrkan och amiralitets-sjukhuset samt artillerigården, kommitterades tjänstelokaler och magasinet. Två överstar, Billing och Jusléen skulle respektive svara för ordningen i staden och försvaret av varvet mor norr.

Efter ett intensivt arbete från Cronstedt såg nu det yttre försvaret den 16 april ut enligt följande: Kungsholmen hade alla batterier färdiga mot sjösidan och var bestyckad med 143 kanoner varav 59 stycken 24-pundiga. Kastellet bestod av 325 man i huvudsak från Smålands lätta kavalleri. Drottningkärs kastell var bestyckat med 83 kanoner och var bemannad med 180 man. Batteriet på Hästholmen hade 21 kanoner och 80 man, mestadels från Närkes och Värmlands regementen. Dessutom låg kuttern *Falck* som betäckning norrut med 12 stycken 12-pundiga kanoner. På stenen Länsman, belägen strax norr om Aspö fanns en signalstation. Det yttre försvaret, som ovan beskrivits leddes av överstelöjtnant Ebeltoft.

I samverkan med sjöfästningarna så var det givetvis

Bild 1. Försvaret av örlogshamnen. Arkivbild

Bild 2. Det yttre försvaret av Karlskrona 1801. Arkivbild

Bild 3. Engelsmännens syn på det svenska försvaret av Karlskrona. Arkivbild

Bastion Kungshall idag. Foto Olle Melin

flottan, som skulle ta den första anfallsvägen, när engelsmännen anföll. Eskadern, som ankrat efter att varit till sjöss den 15 april, bestod av linjeskeppen *Tapperheten*, *Vladislaff*, *Gustaf III*, *Dristigheten*, *Manligheten*, och *Försiktigheten*. Vidare ingick fregatterna *Bellona*, *Fröja* och *Camilla*. Eskadern hade cirka 600 kanoner, där hälften kunde avfyras samtidigt mot engelsmännen.

ten kunde avfyras samtidigt mot engelsmännen.

Bellona och linjeskeppen fick order att ankra båda ankarna på spring, så att de var manövrerbara i sidled. *Bellona* låg längst norr ut vid "täppet" och därefter linjeskeppen. Fregatterna *Fröja* och *Camilla* stationerades på östra delen längs Tjurkölandet.

Huvudinloppet till Karlskrona idag. Till vänster Drottningkär och till höger Kungsholmen.
Foto Jan Jönsson

Rester av bastion Drottninghall. Idag ligger Karlskronavarvets skrovhall på platsen. Foto Lennart Bergquist

Anordningar för att spärra inloppet genomfördes också. På bild 2 kan man se dessa. Alla eskaderns spiror och master, som låg i reserv, flätades ihop och lades som en slags bom mellan sjökastellen. Dessutom anordnades 24 sjöpallisader, som bestod av master. De hade järnspets i toppen och tackor som tyngd, för att de skulle hållas stabilt mot sjöbotten.

Den svenska eskadern hade varit till sjöss, men beordrats tillbaka av Cronstedt, då han fick besked om, att engelsmännen var på väg. Parker, som ledde styrkan, gav order till Nelson att ansluta och eftersom Nelsons flaggskepp *St George* höll på att ta ombord kanoner efter passagen av Öresund, kastade sig Nelson i en öppen båt för att ansluta huvudstyrkan. Efter sex timmars rodd i motvind hann de ikapp styrkan och Nelson kunde hissa sitt befälstecken på *HMS Elephant*.

Den 19 april startade parlamenteringen och så småningom kom beskedet, att Kejsar Paul i Ryssland blivit mördad och den nye kejsaren Alexander var mer vänligt sinnad mot England. Ryssland var annars huvudmotståndaren och Nelson skrev till en vän "*Denmark and Sweden desented whipping, but Paul deserved punishment.*" Parker lämnade senare Östersjön och Nelson fick befälet.

F.d. sjukhuset vid Bastion Aurora. Foto Olle Melin

Västra Hästholmen från väster. Foto Peter Nilsson

I början på augusti hade engelsmännen i stort lämnat Östersjön och i Karlskrona kunde man successivt återställa fartyg och batterier och blåsa faran över.

Vad hade hänt om engelsmännen anfallit? Historiker menar, att engelsmännen var välorienterade om det svenska försvaret. En engelsk agent, Edward James, skriver år 1800 följande icke så trevlig text om den svenska flottans tillstånd: "*in the most deplorable and discapoble situation imaginable,*" Engelska flottan hade troligen brutit genom den yttre försvarslinjen, men sedan inte kunnat ta sig ut med samma sydvästliga vind. Då hade de svenska landbatterierna kunnat bekämpa dem och den svenske kungen Gustav Adolf tvekade inte, om hur det skulle gå: "om de än våga en så desperat coup som att inlöpa i hamnen, bliver deras lösen att segra eller dö", skrev han. Kungen jämförde också situationen som ett nytt Svensksund.

Vi vet ju inte hur det hade gått, men för Karlskronas befolkning var våren/sommaren 1801 säkert både spännande och händelserik.

Mats Holmer

Skäret Länsman. Foto Olle Melin

Svensk lösen från Kungsholmsfort den 13 mars 2013

"Svensk lösen" enligt 1809 års signaleringsbestämmelser avges från salutbatteriet på Kungsholmsfort.

Onsdagen den 13 mars kastade HMS Carlskrona loss från Örlogshamnen i Karlskrona för att återigen delta i operationen ATALANTA, denna gång med numreringen ME 03.

Som vanligt hade en stor skara anhöriga och intresserade samlats på mobiliseringskajen för att vinka adjö till fartyg och besättning. Marinens Musikkår spelade, huraropen ekade, en och annan tår fälldes och "allemans vinkning" genomfördes av besättningen. Men detta var inte sista avskedet inför avresan från svensk mark. På Kungsholmsfort hade förberedelser genomförts sedan tidig morgon för att på ett traditionellt sätt kunna ge våra sjögående kamrater en värdig och traditionell hälsning inför deras viktiga uppgift i främmande farvatten.

Salutbemanningen bestående av löjtnanterna Benny Larsson, Lennart Larsson och 1. sergeanten Alexander Pontén hade vårdat och iordningsställt salutpjäsen och signalofficeren löjtnant Daniel Tollow hade kontrollerat flagglinor och signalflaggor. På plats fanns även salutofficeren kaptén Lars Mohlin och sjuksköterskan Christina Ketikidou. Straxt innan saluten skulle avges anslöt även Fortchefen.

Klockan 1100 var alla beredda, salutbemanningen vid salutpjäsen, signalofficeren i tornet till Donjonen samt Fortchef, salutofficer och sjuksköterska på själva hjässan i anslutning till salutbatteriet. Och så kunde vi då skymta HMS Carlskrona när hon la ut från Örlogshamnen och sakta närmade sig Kungsholmsgattet. När fartyget var i jämnhöjd med Kungsholmsfort avgav salutbatteriet "Svensk lösen" vilken besvarades från fartyget. Signalflaggorna gick i topp, bemanningen på fortet gjorde personlig hälsning, och när HMS Carlskrona befann sig på 2 distansminuters avstånd, halades signalen "GMY" som vajat från masten på Donjonen.

Som traditionen bjuder intogs därefter en "skjutsup" vid batteriet, varefter alla begav sig ned till Linje VII för medaljutdelning innan återfärden till Örlogshamnen genomfördes.

Nu önskar vi våra sjögående kamrater på HMS Carlskrona förliga vindar och en framgångsrik insats i fjärran vatten till gagn för världsfreden och utsatta människor i nöd. Och när fartyget med besättning i höst återkommer till Sverige och sin hemmahamn, ja då kommer vi återigen att vara beredda att hälsa dem välkomna med "Svensk lösen" från Kungsholmsfort!

Peter Glimvall

Som traditionen bjuder intogs en "skjutsup" efter genomfört uppdrag. Från vänster salutofficeren kn Lars Mohlin, Fortchefen och 1:e sergeant Alexander Pontén ur salutbemanningen.

Kunglig salut på valborgsmässoafton

Som traditionen bjuder sköts det salut på landets salutstationer den 30 april, valborgsmässoafton. Denna dag fyller nämligen Sveriges konung, Carl XVI Gustaf år och denna gång var det den sextiosjunde födelsedagen i ordningen.

Kungshall på Stumholmen i Karlskrona var en av salutstationerna och här var det personal ur Marinbasens basskyddskompani, som stod för skjutningen, som handlar om 21 skott, skjutna med fem sekunders mellanrum och med start prick på slaget 1200.

Salutbatterichef var kapten Henrik Eriksson med löjtnant Benny Larsson som ställföreträdande. Marinbaschefen, kommendör Håkan Magnusson, hedrade saluten med sin närvaro och som vanligt rönt skjutningen stort intresse från många karlskronabor.

Ock så var det ju också första dagen för året med vitt mösskapell.

Olle Melin

Ställföreträdande salutbatterichefen Benny Larsson stämmer av tiden

Foto: Olle Melin

Salut för Hans Majestät Konungen. Foto Olle Melin

Traditionsenlig Revelj i Karlskrona

År

1840 gick Sjöartilleriregementets musikkår Revelj i Karlskrona den 1 maj och sedan dess består denna tradition. Årets revelj skulle varit den 171:a, men oväder har ställt till det några gånger, dock mindre än 5.

Numera är det självklart Marinens Musikkår som står för arrangemanget. 1840 startade marschen 0400, men i dag gäller den något snällare tiden 0700.

Under marschen, som går genom hela det centrala Karlskrona och till Björkholmen, görs några stopp. Första stopp blir hos Föreningen Gamla Carlskrona, därefter uppvaktas landshövdingen på residenset vid Kungsbron, på Björkholmen bjuder byalaget på blåbärssoppa och slutligen, på Gröna gången bjuds de marscherande delta-

garna på kaffe med dopp. Här talade också marinbaschefen och musikkåren förvandlades för en sund från musikkår till musikkör och framförde några kända vårsånger.

Under Reveljen spelas den speciella marsch, som är skriven just för denna festlighet, nämligen Första Maj Revelj. Kompositör är kårens chef 1875 – 1915, Ferdinand Heimdahl., som dessutom hade födelsedag just 1 maj.

Som vanligt följde en stor skara människor musikkåren genom staden och just denna dag brukar många återvändare besöka sin gamla hemstad.

Olle Melin

Ferdinand Heimdahl

1.majrevelj. Marinens Musikkår på väg uppför Gröna Gången och uppvaktning av Marinbaschefen. Foto: Olle Melin

Sten Ljungcrantz (1910 – 1997) var en karlskronaprofil, som i många år gladdeläsarna i både Blekinge Läns Tidning och Sydöstran med sina backlagsrim, skrivna på den speciella karlskronadialekten, björkholmskan.

Han var en duktig

poet, god tecknare och dessutom duktig gitarrist. Hans backlagsrim har väl lite karaktär av dagsvers över sig. Han hade under sin levnad många sysselsättningar och var en gång i början av karriären värvad i flottan

som hovmästare. Han var också medlem av Flottans Män här i Karlskrona.

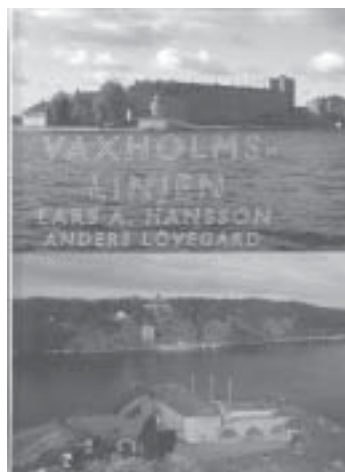
Nedanstående vers, skriven 1948, passar väl ihop med den lilla artikeln om Reveljen i Karlskrona den 1 maj.

Strajk oåpp the band o spejla Doubbelyrnen!
Binn marren Johan såu hon ej tau´r skein!
Blåus i basuner såu deit drau´r i hörnen
o man fåur rasta sina steila bein

Jau vaur såu god, stig baura in i skoacken
o hör påu flöjt, troumpeit o klarinet,
såu skau du si att ounder vinterroacken
ditt hjarta klappar såu ofantlitt lätt.

Här gåur fru Kaulsson him meid maut i kassen
tei glaud o taktfast militärmusik.

Jaug skoulle gärna vilja si den bassen
som kliver påu meid ein sån stroång teknik.

Vaxholmslinjen

Olika typer av försvarsanläggningar för inloppet till Stockholm har funnits sedan Gustav Vasas tid, där Vaxholm blev centralpunkten. Bl.a. påbörjades igenfyllnad av Oxdjupet, ett arbete, som skulle hålla på i 300 år, innan den togs bort på 1800-talet.

I Vaxholmslinjen ingick som mest 24 batterier på Vaxholmen, Rindön, Värmdö och några andra öar kring inloppen mot Stockholm. Fullt utbyggd var linjen 1905, men redan under första världskriget tappade linjen i betydelse för att i mellankrigstiden ha spelat ut sin roll.

Om detta har Lars A Hansson skrivit i en nyutkommen bok – samma författare som till häftet om Landsort. I en rikt illustrerad upplaga, tar författaren oss med till alla dessa numera övergivna fort kring Vaxholm. För den historieintresserade är boken en guldgruva.

Bunkertours. ISBN 978-91-977297-6-5

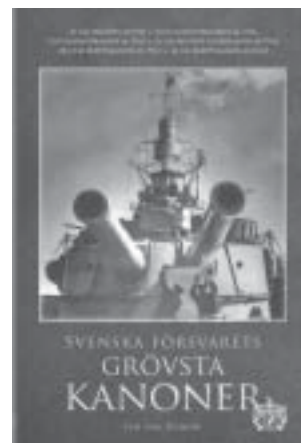
Batterierna på Landsort

Det här är ett litet häfte om batterierna på Landsort i Stockholms södra skärgård.

Under 1930-talet påbörjades den stora utflyttningen av pjäser inom kustförsvaret runt Stockholm. De nya grupperingsplatserna kom att kallas Havsbandslinjen. Till Landsort flyttade 1933 tre 15,2 cm tornpjäser modellår 1898 från 12.batteriet på Rindö. Senare kom Landsort att bli en av sex grupperingsplatser för 12 cm tornpjäsbatteri (kallad ERSTA) och dessa kom då att ersätta pjäserna från 1898. År 2000 lades allt kustartilleri i Sverige ner och man kom att bevara en pjäs från vardera batteriet.

Författaren, Lars A Hansson, har medverkat i en del andra publikationer om kustartilleriet och är en av eldsjälarna bakom det bevarade batteriet på Femöreshuvud utanför Oxelösund.

Häftet är välskrivet och rikt illustrerat. Bunkertours. ISBN 978-91-977297-5-8

Svenska försvarets grövsta kanoner

”Ultima ratio regum” – Konungarnas yttersta argument var artilleriet. Sedan alla medelprövats återstod bara att låta det tunga artilleriet tala..

I boken skildrar Jan von Konow det svenska artilleriets sex kraftfullaste kanoner under de senaste 150 åren, från John Ericssons 38 cm kanon ombord på monitorn HMS John Ericsson till 15,5 cm bandkanon 1AQ i Norrland.

Av de sex beskrivna kanonerna är inte mindre än fyra pjäser, som funnits i den svenska marinen, ovan nämnd 38 cm skeppskanon, 30,5 cm haubits m/1916 (kustartilleriet, 2 batterier om 4 pjäser), 28,3 cm skeppskanon m/1912 (Sveriges skeppens grova artilleri) samt 21 cm kustartillerikanon m/1942 (tjeckisk pjäs från Skodaverken, med 9 pjäser vid kustartilleriet).

Vidare förekommer en internationell utblick med grova kanoner från Tyskland och Japan samt en sammanfattning av andra grova kustartilleripjäser.

Boken utgör en verkligt intressant läsning och boken är mycket välskriven med ett fulländat språk. Ett rikt bildmateriel gör boken än mer intressant.

Författaren, Jan von Konow, har bl.a. varit militärhistoriker vid dåvarande Militärhögskolan, Riksheraldiker och styresman för Armémuseum.

Svenskt militärhistoriskt bibliotek. ISBN 978-91-86837-41-9

Försvarets traditioner

Försvarets traditionsnämnd har tagit fram och Statens försvarshistoriska museer har gett ut ett litet häfte om försvarets traditioner.

Här kan vi läsa om ceremoniella ärenden, fälttecken, heraldik, tjänstetecken och knappar till uniform, förbandsmarscher, signaler, pukfanor, trumpetfanor, utmärkelsetecken, kommunikationskärl, museiärenden, kamratföreningar samt dessutom några informella traditioner vid olika förband.

Boken utgör en lättläst men ändå omfattande uppslagsbok kring olika traditionsärenden.

Som gammal KA 2:are kan jag ändå inte låta bli att påpeka, att Första amfibieregementet inte är traditionsbevarare för vårt regemente. Detta åligger Marinbasen, som också i ceremoniella sammanhang för KA 2 fana.

Statens försvarshistoriska museer. ISBN 978-91-978595-5-4

Pest, produktion och politisk kultur

Örlogsstaden Karlskrona står i centrum för denna bok, som kretsar kring 1600- och 1700-talen. Författaren, Karl Bergman, är docent i historia och verksam vid Blekinge Tekniska Högskola.

Några av kapitelrubrikerna ger god vägledning om innehållet. Att etablera en örlogsstad, Borgaren och militärstaten, Bröd och brännvin - örlogsflottans försörjning, Staden under pesten 1710-1712 är bra exempel på de diskuterande texterna.

Det här är utan tvekan ett verk, som tar upp problem, som vi vanliga karlskronabor lätt glömmer.

Boken är rikt illustrerad, vilket höjer värdet.

Makadam förlag. ISBN 978-91-7061-110-0

Bokrepresentatör Olle Melin

Någonstans i Sverige

Iwan Weijk levde åren 1902 till 1976 och hade konstnärliga ådror i blodet. Han var konstnär och elev till Anders Zorn. Iwan Weijk gjorde som många andra svenskar beredskapstjänst under andra världskriget och med en stor skicklighet skildrade han livet som beredskapssoldat på ett fantastiskt sätt. De här bilderna har legat opublicerade i 65 år, men nu har de i en fantastisk bok bevarats för eftervärlden. Det är sonen Anders Weijk, som svarat för publiceringen till sammans med Statens försvarshistoriska museer.

Det är ett synnerligen omfattande bildmaterial, som utgör boken. Den ska inte sträckläsas, utan man tar fram den då och då och bara njuter.

Statens försvarshistoriska museer och Anders Weijk. ISBN 978-91-976229-6-6

Soldatforska!

Professor Lars Ericson Wolke är en synnerligen produktiv herre och dessutom en författare som skriver intressant, lättläst och ger läsaren mycket kunskap.

Boken har undertiteln "Hur jag finner mina militära förfäder" och är utgiven av Sveriges Släktforskarförbund.

Boken är minst lika intressant även för dem, som inte släktforskar. Den ger en mycket bra beskrivning av indelningsverket, om bl.a. rekrytering, livet på heden, bostäder, lön, uniformer och mycket annat.

Den ger också vägledning om uppgifter kring båtsmän, skeppsgossar och inte minst, hur man söker efter värnpliktiga, hemvärnsmän, frivilliga och civilanställda. Här finns också en omfattande litteraturlista, där den verkligt intresserade kan forska vidare.

I boken finns också ett antal bilagor om försvarsmaktens organisation, förband, internationella insatser m.m.

East kan dock inte undvika att göra en liten anmärkning. I boken står, att Kungl Amiralitetsförsamlingen i Karlskrona fanns åren 1688 - 1999. Församlingen grundades 1681 och är fortfarande i allra högsta grad levande.

Boken är rikt illustrerad med mycket intressanta bilder.

Författaren och Sveriges Släktforskarförbund. ISBN 978-91-87676-63-5

Vårträffen 2013

Den 21 maj var vi ett 30 tal medlemmar som med buss begav oss mot Växjö för att besöka Smålands Kulturpark som är ett samlingsnamn över ett antal museer. Men först skulle förmiddagsfikat på Vildmarkskaffet i Belganet, en "pärla" i den norra delen av Blekinges småbruksområde, där medlemmarna hade möjligheten att umgås över en kopp kaffe med fralla. Hitintills var vädret på vår sida med uppehåll från regn. Men när vi passerade Smålandsgränsen mötte oss regnet. När vi anlände till Kulturparken gav dess VD Lennart Johansson en fyllig bakgrund till hur Smålands Kulturpark bildats och vad som ingår. Sedan trädde vår förträffliga guide Björn Arvidsson in i handlingen. Han gav på ett lättsamt sätt en historisk resa genom glaset historia och då främst det svenska glasets tillkomst. Han uppehöll sig också vid de stora profilerna inom svenskt glas, konstnärerna Simon Gate och Edward Hald. På grund av det myckna regnandet tvingades vi kasta om i programmet. Efter besöket på museet var det dags för intagande av lunch på Evedals Vårdshus en liten bit utanför Växjö stad. När alla var mätta och belåtna så gick resan tillbaka till Växjö för ett besök i Utvandrarernas Hus och besök i Växjös vackra domkyrka. Besöket i Kulturparken var för kort för att tillfredsställa alla men får ses som en första introduktion i Smålands historia. Museet är så omfattande att enskilt besök utan tidspress och gott om tid för att strosa runt och ställa frågor till guide-erna är att rekommendera. Efter avslutat besök ställdes färdan åter mot Karlskrona. Och i år kan jag konstatera att turen med vädret inte alltid håller i sig. Solen skiner inte alltid på en Kustartillerist. Växjö marknadsför sig för övrigt som den "Gröna Staden". Kan det beror på det myckna regnandet som staden också är känd för.

Kent Alritzson

Klart för avresa från Vildmarks kaféet mot Växjö

Fakta Glasmuseum

Under 80 år har Sveriges glasmuseum insamlat glas och arkivhandlingar från Sveriges glasbruk, vilket resulterat i en av Europas största och mest kompletta samlingar. En nyligen genomförd inventering visar att samlingen består av närmare 35.000 glasföremål från 105 svenska glasbruk från 1580-talet till 2011. Till glasföremålen kan mer än 400 olika designers, formgivare och upphovsmän knytas.

Samlingen består även av utländskt glas om ca 1000 föremål från 35 olika länder från 400-talet före Kristus till år 2009, samt verktyg för glasframställning från sammanlagt 33 glasbruk från 1700-talet till 2005.

Sveriges glasmuseums omfattande bildarkiv innehåller tusentals foton från glasbruken och den tillverkning som skedde i och kring hyttan. Arkivet består även av ett omfattande skrift- och klipparkiv och ett hundratal priskuranter från 63 olika glasbruk och förädlingsföretag.

Sveriges glasmuseum verkar inte bara på en lokal arena utan har nationell och internationell betydelse tack vare sin samling, produktion av utställningar kring glas, dokumentation av glashanteringens arbete, liv och produkter, forskning om glas, glashantering och brukshistoria och medverkan i sammanhang där medarbetarnas speciella kompetens efterfrågas.

Text ur Kulturparken Småland AB hemsida

Växjö Domkyrkas vackra altartavla

Medlemmarna beundrar altartavlan

Museet på Aspöberg klart för årets säsong

Måndagen den 24 juni öppnar Museum för Rörligt Kustartilleri på Aspöberg för säsongen. Efter vinterdvala och förberedelsearbeten hoppas vi nu på en ny rekordsäsong och att vi ska slå förra årets publikrekord på strax över 6 500 besökare.

Några direkta nyheter har inte tillkommit i år men viss omgruppering har skett. Arbetet med att återställa den gamla kokbussen, där en gång mat lagades för över 300 man till våra 15,2 cm batterier m/37, har startat och förhoppningsvis kommer den att bli en ny attraktion sommaren 2014.

Museet håller öppet varje dag mellan 1000 och 1600 under perioden 24 juni till och med 1 september och varje dag möter Du två gamla kustartillerister, som är beredd att visa samlingarna och inte minst prata gamla minnen från den tid, det begav sig.

Det kan ibland vara trångt för bilar på Aspöfärjan, men Du kan också nå museet gående (cirka 1 800 meter) eller cykla. Cyklar går att hyra vid färjeläget på Aspö Mad.

Från och med i år ges också guidade turer på Drottningsskär varje dag från den 24 juni till mitten av augusti. Klockslaget för detta är 1330 och denna guidning tar cirka 45 minuter.

Drottningsskär. Foto Johnny Apell

Välkomna till Aspö sommaren 2014!

Olle Melin

Foto: Benny Larsson

Årsmötet 2013

En läcker förrätt

Den 21 februari hade ca 40 medlemmar mött upp på Frimurarelogen för att avhålla årsmöte.

Vice Ordföranden Kent Alritzson hälsade deltagarna välkomna. Därefter förklarades det 77. årsmötet öppnat.

KA 2 – oktetten framförde marschen KA 2 Kamrater en marsch skriven av Kjell Rosell år 1986 tillägnad Överste Roland Hultgren.

Vice Ordföranden framförde välgångshälsningar från Hans Majestät Konungen samt från hedersmedlemmen Gustav Karlsson och framförde hälsning från medlemmen John-Erik Johnsson.

Hedersmedlemmen Gustav Karlsson valdes att som Ordförande genomföra årsmötet.

Därefter genomfördes parentation över de medlemmar som under det gångna året avlidit. Årsmötet hedrade de med en tyst minut, och tackade de för god vakt och god kamratskap. Stadseenliga val genomfördes, och styrelsens sammansättning det kommande året kommer att se ut som följande. Ordförande Peter Glimvall, vice ordförande och sekreterare Kent Alritzson, vice sekreterare Yvonne Wirbrand, kassör Sune Persberg, ledamot Göran Göransson, suppleanter Olle Melin och Erling Holmberg.

Som nya revisorer valdes Tom Bergström och Gunnar Nyström. Och som ny i valberedningen valdes Lenart Lindquist.

Avgående revisorn Anders Öderwall och avgående ur valberedningen Paul Wihlborg avtackades med varsin blomsterkvast.

Årsmötesordföranden tackade mötesdeltagarna för förtroendet att genomföra årsmötet och för visat intresse och medverkan. Och förklarade därefter sammanträdet avslutat

Efter att årsmötet avslutats avnjöts en god middag i Frimurarelogens vackra lokaler.

God stämning rådde bland deltagarna och många gamla minnen dryftades bland medlemmarna.

Kent Alritzson

Kjell Silverbark och Björn Linarsjö i samtal

Kent Alritzson hälsar medlemmarna välkomna till årsmötet

Parentation över avlidna medlemmar

Verksamhetsberättelsen går igenom

Johan Swahn, Åke Jeansson, Paul Wihlborg och Stefan Furenius.

Gustav Karlsson avtackar Paul Wihlborg

Ulla Melin, Yvonne Syllfors Wictorsson med make Krister.

Elsa Säfström och Sten Joelsson i samräk

Många gamla minnen dryftas vid kaffet

Glada avgående funktionärer

Medlemmar under samlingen.

Foto Ulla Melin och Kent Alritzson

KA2 Muldivision
Intressenter

Föreningens besök på Almö 2 maj 2013

Flera av föreningens medlemmar hade framfört önskemål om att besöka Muldivisionens gamla förläggnings och utbildningsplats på Almö.

J-O Pettersson åtog sig att planera och organisera besöket.

17 medlemmar hade hörsammat kallelsen och infann sig på Almö denna vårdag.

J-O Pettersson tog ett kraftfullt befäl över sina tidigare arbetskamrater

Som synes så hade man mycket att prata om när man träffades.

Stig Olofsson, Sven-Erik Svensson, Rolf Wellbring, Lennart Heller och Gustav Karlsson i samspråk om hur vaktbaracken var placerad en gång i tiden.

Gustav Karlsson läser sin egen dikt "Återbesök 1981" tillägnad Almö och Muldiv.

Diktens slutrad lyder:

" I love You for sentimental reasons"

Lennart Avendal förbereder korygrillningen

J-O Pettersson, Göte Karlsson, Rolf Wellbring och Sven-Erik Svensson i samspråk om Muldivisionens fartyg på den tiden då det begav sig.

Som sig bör efter en arbetsam eftermiddag så smakar det bra med lite mat och kaffe

Christer Antonsson, Börje Alphed och Ingvar Ronnefalk lyssnar intresserat på J-O:s föredrag.

Föreningen framför ett stort TACK till J-O Pettersson som organiserade, tog fram ritningar m.m. samt genomförde besöket på ett hedersamt sätt.

Gunnar Medemyr

Ordförande i
KA2 Muldivision Intressenter

*KA2 Muldivision
Intressenter*

Arbetsdag vid föreningslokalen SAGA 13 april 2013

När våren nu anlant så genomfördes den obligatoriska vårstädningen ute och inne vid föreningslokalen SAGA på Skönstavik.

Stig Olofsson har lämnat storskogen i Småland för dagen och gör sitt dagsverk.

Christer Antonsson har nyligen blivit pensionär och visar här hur underhåll på fartygsdetaljer ska gå till.

Ratt och kompasshus från minutläggare.

Leif Breidemar och Christer Antonsson gjorde en säkerhetsanalys innan fönsterputsningen. Frågan är om säkerhetsanalysen blev godkänd.

Jan-Olof Pettersson arbetar och sliter med staketet och vill inte vara med på bild.

Som sig bör efter en arbetsam dag så smakar det med lite mat.

Sammanfattningsvis så kan man säga att dagen blev lyckad men kallt väder gjorde att utejobben inte gick att genomföra fullt ut.

I föreningslokalen fick vi städat och fönstren putsade.

Ja, nu kan man säga att det är vårfint i föreningslokalen på Skönstavik.

Historik om Mul 18/HMS Fårösund

Mul 18 byggdes på Oskarshamn/Västerviks varv leveransdatum 1956-12-20.

Mul 18 var fartyg nr 7 i en serie av 8 st minutläggare som levererades under 50-talet till Kustartilleriet.

Minutläggarna var huvudplattform i Minutläggningsdivisionerna som hade till uppgift att lägga ut, ta hem samt underhålla Kustartilleriets fasta mineringar. De skulle även kunna lägga ut strandförsvarsmineringar samt marina hinder. En minutläggningsdivision bestod av cirka 45 man varav huvuddelen var minörer men där fanns även maskinpersonal, kockar, pjäsbemanning, sjukvårdare mm.

Till divisionen hörde även en minarbetsbåt större (500-båt) en minarbetsbåt mindre samt 2-4 st mindre arbetsbåtar s.k. skarvbåtar. Pjäsen som var placerad på aktra delen av bryggdäck var en 40mm fält allmålspjäs m/36.

Mul 18 var från 1956 tillsammans med Mul 13 placerad vid KA2 i Karlskrona med hemmahamn Kungsholms Fort. Uppgiften var att utbilda minutläggningsdivisioner samt jobba i de fasta mineringarna som låg ute i fredstid. Under 80-talet var Mul 18 även delaktig i utbyggnaden av KA Fasta Undervattensbevakningssystem (KAFUS). Hon tjänstgjorde även som lagfartyg samt utbildningsplattform vid utbildning av värnpliktiga båtchefer till 200, 300, 500-båtar samt även senare Amfbats olika stridsbåtar.

1985 namngavs Mul 18 och fick namnet HMS Öresund

1986-1987 genomgick fartyget som första minutläggaren i en serie av 5 st en stor ombyggnad som innebar bland annat ny styrhytt/brygga, ny framdrivning (dieselhydraulisk) och nytt minfällningssystem mm.

1992 omfördelades fartyget till Gotland och KA 3 med hemmahamn Fårösund.

1996 bytte fartyget namn till HMS Fårösund

År 2000 omfördelades fartyget till KA1/Amfl och 2002 omfördelades hon till 4 Minkrigsflottiljen med hemmahamn Örlogshamnen Karlskrona. 2004 omorganiserades Marinen och fartyget kom att ingå i 3 Sjöstridsflottiljen.

I flottan har fartyget bl a haft till uppgift att lägga ut samt ta hem övningsminor till övriga mröjftg, fartyget har även deltagit i omfattande prov och försöksverksamhet åt bland annat FOI, FMV, PTK Koster; PTK Visby mm. Hon även deltagit i ett stort antal skarpa minröjnings- och sk miljöoperationer, då med uppgiften att leta upp, positionera och identifiera skarpa minor och ammunitionseffekter såväl inom som utom Sveriges sjöterritorium. HMS Fårösund blev i detta sammanhang historisk när hon 2009 hittade den sk "Wartburg-mineringen" SO Öland, vilken hade eftersökts under lång tid.

År 2009 fick fartyget som ett led i deltagandet i en studie åt FM rörande taktisk kartering ett skrofast Multibeamekolod installerat. Hon har sedan dess parallellt med tidigare nämnda uppgifter även genomfört ett stort antal karterings uppgifter och bl a en fullständig sjömätning åt Sjöfartsverket vid Danziger Gatt.

Utöver ovan nämnda uppgifter har Mul 18/HMS Fårösund löst en stor mängd specialuppgifter, ofta med mycket kort varsel, som ett direkt resultat av den utrustning/materiel och kompetens som fanns ombord. Som exempel i relativ närtid kan nämnas bl a identifiering av sjunken fritidsbåt i Simrishamn och bärgning av en annan fritidsbåt i Karlskrona området, bägge uppgifterna löstes i nära samarbete med Polis och andra statliga myndigheter.

HMS Fårösund har med sin utrustning och olika förmågor samt besättningens kompetens varit ständigt efterfrågad för olika och mycket varierande uppgifter. Efterfrågan har varit stor och ibland har tiden tyvärr inte räckt till och då har FÅD tvingats prioritera och i vissa fall stryka sin medverkan.

RUMVÄRDE 21 ÖVNINGEN 2012 GÖRDE ÖVNINGEN

Sista uppgiften för HMS Fårösund

Efter mer än ett halvsekel i Försvarets tjänst gör HMS Fårösund sin sista övning. Foto: Försvaretsmuseum/Annika Adresson

Efter 56 år i flottans tjänst kastade arbetsfartyget HMS Fårösund loss för sista gången från Örlogshamnen i Karlskrona. Sydöstlig vind i stäven, ihållande regn och som vanligt, däck fullt utav minor. Kursen sattes mot övningsområdet för Swenex 2.

När fartyget, med sina knappa tio knop närmar sig skärgården har kvällen övergått till natt och man hinner fälla fyra övningsminor innan det är dags för ankring. Tidigt nästa dag är väderet betydligt bättre och ytterligare sju stycken övningsminor av olika sorter fälls. Hela besättningen hjälps åt att lösa uppgifterna. Vissa av minorna bryts ner organiskt i vättnet medan andra bärgas efter övningen.

- Dessa minor ska miniröjningsfartygen öva mot och försöka hitta. Både sonarer och röjdykare kommer att användas, säger Micke Åkesson som är fartygschef på HMS Fårösund.

Minutläggning en unik kompetens
På HMS Fårösund finns en rutinerad besättning där alla vet vad som ska göras. Övningsminor kan väga 600 kilo, och att lyfta dem på ett säkert sätt, från ett gungande och halt däck är inte enkelt. Det kräver både erfarenhet och kunnande.
Men om några få veckor tar HMS Fårösunds historia slut. Fartyget skall avvecklas och avrustas. Nya utmaningar tar vid, förut okända vänskapsband kommer att knytas och nya kapitel i besättningsmedlemmars liv skrivs. Men kompetensen för den viktiga uppgiften att fälla minor, lever kvar ombord på andra fartyg när Fårösund förtöjt för sista gången.

Källa och foto: Marinen

Fortchefsmiddag 2013

Fredagen den 17 maj var i år en strålande försommardag då årsrekord slogs i högsta dagstemperatur i Karlskrona. Och medan de röd-vit-blåa flaggorna på Stortorget fladdrade i den ljumma vinden tillsammans med vår blågula korsfana, samlades traditionsenligt en skara f.d. fortchefer på Kungsbron för transport ut till det fort där de alla vid något tillfälle tjänat Kung och fosterland. Punktligt klockan 1500 anlände Max Johansson, f.d. KA 2, och Jonas Svensson med stridsbåt för att transportera ut samtliga förväntansfulla gäster till Kungsholmsfort.

På kajen till linje 7 stod fortchef och fortadjutant uppställda för att hälsa gästerna välkomna. Årets särskilt inbjudna hedersgäst var vår KA 2-kamrat Jan Hejdeman, som under många år jobbat med personaltjänst, såväl på KA 2 som Karlshamnsbrigaden och Marinbasen. Men karriären inleddes med drygt tio års tjänstgöring ute på

fortet och 2:a batteriet. Jan Hejdeman är idag också traditionsofficer på Marinbasen med bl a ansvar för det uppdrag C MarinB har som traditionsbevarare för KA 2.

Fortchefsmiddagen följde det traditionella upplägget med samling i parken utanför Norra Befälshuset, vandring genom fortparken, fortadjutantens sedvanliga filmföreläsning i filmsalen, samt därefter tvagning och efterföljande middag i Norra Befälshuset. Under rundvandringen passade de närvarande fortcheferna med KA 2 bakgrund på att hedra minnet av regementet genom att samlas framför minnesstenen som är rest i parken vid Södra Befälshuset.

Eftermiddagen och kvällen förflöt som vanligt på snabbt i kamratlig samvaro, ackompanjerad av god mat och dryck, rungande traditionssånger och utbyte av många glada minnen. Och som vanligt blev klockan 2200 innebärandes tid för hemtransport alldeles för tidigt. Och efter en snabb färd med stridsbåt in till Kungsbron, skiljdes vi så alla åt för denna gång.

Peter Glimvall

Samling på trappan till Norra Befälshuset. Nedre raden: Karl-Johan Andersson, Jan Hejdeman och Peter Glimvall. Rad 2: Rolf Lindén och Åke Jeansson. Rad 3: Fredrik Hansson, Folke Rehnström och Birger Werner. Översta raden: Per Engkvist, Göran Boijesen och Bo Arnesson.

Foto: Lennart Larsson

Närvarande fortchefer som tjänstgjort på KA 2 samlade vid minnesstenen över Regementet och uppställda i tjänstgöringsordning. Från vänster ser vi Åke Jeansson, Rolf Lindén, Birger Werner, Folke Rehnström, Göran Boijesen, Per Engkvist, Bo Arnesson och Peter Glimvall.

Jag minns mitt KA 2

Några historier jag minns och fick uppleva med allas vår kompanichef "Gödock" på Aspö Mad år 1955.

Gösta "Gödock" Olsson var väl känd för sina historier och liknelser. Ett ex. och en som jag minns var när han höll ett föredrag om den gamla krigföringen kontra den nya och den vi skulle utbildas till. "Nåväl" ett vanligt ord som Gödock ofta använde sig av. Så han tog till orda "nåväl" för i tiden hade de en annan krigföring än den vi har i dag. Dom kunde tillintetgöra en hel här på ett par dagar. Hur det gick till? Det ska jag tala om för er, - de skickade in en tre, a fyra, a fem, a sex upp till en 7 stycken besmittade luder i hären och på ett par dagar var hela hären tillintetgjord. Gödock log och vi skrattade.

En morgonuppställning som jag minns väldigt väl. "Gödock" tar plats framför kompaniet och som vanligt "nåväl" lämna av sa han befälen rapporterade närvarande. Sen sa "Gödock" jag tar befälet kompani givakt - lediga. Sen sa han det är alltid anbefallt gemensam klädsel när man ställer upp. Nu står ni här klädda som en skock zigenare. En del har vantar, några har halsduk och några utan damasker och jag kan se att någon har lågskor. Ni förstår att framför denna zigenartrupp känner jag min som en "Zigenarhövding". Det fanns nog ingen i truppen som inte kunde låta bli att skratta åt detta. Underbefälen övertog denna zigenartrupp med ett leende på läpparna.

Nästa episod gällde det uppdrag kasernordonnansen hade att elda och se till att det var varmt på "Gödocks" expedition. Några hade observerat att "Gödock" satt med fältkappa, pälsmössa och handskar på inomhus. Vi förstod att kasernordonnans "Holmsjö" som vi kallade han, var den som skulle elda i kaminen och hade missat att hålla fyr. En order om uppställning nådde oss och vi anade väl var som var på G. När vi ställt upp kommer "Gödock" i full vintermundering och tar kommandot över oss. Han tar till orda med följande. Som ni ser av min klädsel är jag klädd för Sibiriskt klimat vilket jag nu har på min expedition. Den kasernordonnans som ska sköta eldning har totalt missat detta därav min klädsel. Nu har han fått en tillrättavisning och instruktion om hur detta uppdrag skall skötas. Jag hoppas att normaltillstånd kommer att råda resten av dagen på min expedition. På eftermiddagen såg vi att "Gödock" hade öppnat fönstren på vid gavel. Vid påföljande morgonuppställning fick vi höra detta. Jag befann mig i går förmiddag i Sibirien för att senare på eftermiddagen bli förflyttad till Saharas ökenvärme. Det är en förändring som en kompanichef på Aspö Mad knappast kan stå ut med. Ej hellre det slöseri med den ved som några har sågat och slitit med för att alla ska trivas här när vinterklimat råder. Åter fick vi ett prov på den humor som gjorde att vi gillade vår kapten och förläggningen Aspö Mad.

Jag var kasernordonnans vid ett tillfälle på Aspö Mad och fick reda på att Storm, den snabbgående båten hette så. Den var på väg med Major Bengtsson och några andra höga militärer och då skulle man ta emot trossen när dom la till. Någon på Storm ropar till Gödock som var på väg ner mot bryggan. Hallå Gödock skynda dig! Jag tycker du har vuxit sen sist! Gödock svarade medan han var på väg. Hur kan du se det? En centimeter på så långt håll!!! Gödock antrade Storm under jubel och en uppsluppen stämning ombord. Jag kastade ombord trossen och Storm tog fart ut från Aspö Mad mot hemligt mål.

Många gånger efter lumpen träffade jag Gödock och vi samtalade en del. Han berättade skämtsamt att han bodde ovanför spritbolaget på Norra Kungsgatan och hade en vit och en brun slang i golvet till lokalen under honom. Det värsta är sa han att dom stryper slangarna över helgerna. Han har fortfarande kvar sin humor tänker jag. En gång kom vi på samma färja till Aspö och när vi passerade Godnatt sa jag att där inne har min mor bott en gång i tiden. Jag berättade om min blyertsteckning av Godnatt och hur jag tagit fram den. Jag har kopierat den i ett antal ex. och brukar ge mina släktingar och en del vänner utav dessa. Du sa han kan inte jag få en kopia av den. Visst sa jag. Jag kommer upp med en till dig en dag. Vad bra sa han och är jag inte hemma kan du väl lägga den i min brevlåda. När jag sökte upp honom var han inte hemma så jag fick lägga kopian i brevlådan. När jag senare träffade Gödock på stan tackade han och sa att nu hade han ramat in Godnatt. Den hade fått en hedersplats i hans hem berättade han. Dels som minne av mig och dels för alla gånger han åkt förbi med Bore och färjan på väg till Aspö Där han för övrigt har berättat om att han hade en sommarstuga på Hornudden denne humoristiske kapten.

Jag har sedermera konstaterat att både "Gödock" och Gunnar Gruvstöm blev befordrade till Majorer.

Med vänliga hälsningar f.d. Vpl. 925 Carlsson

Text: Carl Carlsson

Redaktionens kommentar:

Den i texten benämningen på Romer och Resandefolk är inte gångbar år 2013.

KA 2 sista ”Mula” går i pension.

Så har HMS Fårösund (Mul18) lämnat Marinen efter 56 år.

Mul. 18 byggdes 1956 på Oskarshamn-svarvet. Hon var placerad vid KA 2 fram till regementets nedläggning och därefter omplacerad till 3:e Sjöstridsflottiljen med flera f.d. KA2 officerare i besättningen.

Även KA 2's andra Minutläggare HMS Kalmarsund (Mul 13) är sedan ett antal år tillbaka pensionerad. Mul. 13 byggdes 1952 på Örlogsvarvet Stockholm och 2004 blev hon Museifartyg i Göteborg.

Ett stort antal befäl och vpl. har tjänstgjort på dessa fartyg. Här formades besättningarna till goda sjömän, lärde sig ordning och reda, visa hänsyn och god kamratskap.

Fartygen hade en solid konstruktion med 2,5 m djupgående så man kände sig trygg även vid grov sjö. Sjösjukan var för de flesta ett övergående fenomen, trots att fartygen rullade kraftigt även vid måttlig sjö.

Skulle man önska något skulle det vara ett starkare maskineri.

Fartygen uppdaterades efterhand med bl.a. ny styrhytt, maskineri, bogpropeller och inredning.

Vad har Mulorna använts till under alla dessa år ?

Huvuduppgiften var att lägga ut och underhålla KA:s fasta mineringar.

I händelse av krig tillkom bl.a. att fälla utsjö mineringar.

”Mulorna” har även nyttjats till en mängd andra uppgifter t.ex.:

Navigations utbildning, målbogsering, oljeletning, oljesanering, torpedbärgning, beredskapsfartyg för ÖrlbS vintertid samt plattformar för samband, ledning, matologi i en mängd sammanhang bl.a. vid U137.

Mul 18 nyttjades vid 3:e sjöstriflj. främst för bottenkartering, omfattande exempelvis minletning mellan Öland och Gotland och lokalisering av ammunitionsdumpningsområden i Vänern.

En viktig uppgift var utläggning av Sonarmål som övningsmål för minjakterna.

Örlogsbesök.

Ett flertal hamnar runt Östersjön har besökts under alla dessa år:

Flensburg, Rønne, Lübeck, Kiel, Oskar-Fredriksborg (N), Kolobrzec, Klaipeda, Åbo.

Dessa besök var mycket uppskattade, men tarvade omfattande förberedelser.

Örlogsbesöken var speciellt trevliga då kamrater från andra kompanier inbjöds att delta. Dessutom var antingen BatC el. RegC med som förbandschef, vilket ytterligare höjde stämningen.

Jag minns speciellt besöket i Lübeck 1985 med stu-

diebesök hos gränspoliserna. Här fick vi veta hur Östtyskland byggte ut gränsområdet, så att det var närmast omöjligt att ta sig över till Väst.

Vi besökte även ett gränssnitt, som gav ett bestående intryck av vad frihet kan innebära.

Dessutom bjöds jag och några kamrater på en utflykt av en f.d. Ubåtsofficer vid namn Fritz Neuman. Han hade tjänstgjort på den ubåt som numera är museifartyg vid stranden norr om Laboe.

Som vi besökte. Denna ubåt är en av de få som överlevt kriget.

Ombord på ubåten berättade Fritz om livet ombord och om den skräck som upplevdes under sjunkbomb-sanfall.

Blandat.

I slutet av 80-talet erhöLL MUL 13 order att bärga ett utrangerat MTB skrov som strandat utanför Åhus. Skrovet hade varit ankrat som mål till 12/80 utanför Listerlandet men slitit sig under hårt väder.

Efter förberedelser var vi så klara för att dra båten flott. När Mula satte fart manades den långa och starka bogsertrossen ut. Vi kom upp i högsta fart innan tampen sträcktes upp, sedan gick det allt långsammare och till sist åkte vi bakåt med god fart.....

Det krävdes omfattande arbetsinsatser av många inblandade innan skrovet åter var i sitt rätta element.

Jag tänker med glädje på de år jag fick ombord på mulorna. Det var enastående fartyg, användbara för ett flertal uppgifter. Trots att de var relativt små var utrymmena för personalen goda.

Speciellt aktermässen var utmärkt som samlingsplats. Här har det varit många trevliga fester med sång och musik, och här var tonläget högt när diskussionerna blev heta. Alla fick vara med.

Vi hade APT och daglig MBL innan det var uppfunnet. Sedan bestämde BG.

Vi som har tjänstgjort på mulorna kan se tillbaka på många fina upplevelser i skärgård, till havs, i bleke och även i hårt väder.

Tack och Farväl önskar

Erling Holmberg
F.d. Minör

Hört på bryggan:

VO till Rorgängaren ”Styrbord dikt... mera dikt”
FC till VO ”Sakta back, sakta back men foort” !

Mul 18 och Mul 13 under örlogsbesök i Rönne Olle Johansson "lägger till under BG Peterssons övervakning

Arbetet med ubåtshallen fortsätter

Arbetet med ubåtshallen i anslutning till Marinmuseum fortgår enligt planerna. När vi besökte bygget den 29 april berättade projektledaren, Per-Olof Thörnqvist, att man för tillfället låg några veckor efter planeringen och att detta berodde på den ovanligt långa vintern. Man slapp i alla fall varslad strejk, som kunde ställt till det ytterligare.

De två ubåtarna Hajen och Neptun ligger i dag under tak och är omgärdade av byggnadsarbetare, som ska ställa hallen i ordning.

Utanför har man nu återställt gräsmattorna och det är bara att hoppas på grönska innan sommaren.

Om allt går enligt planerna invigs ubåtsmuseet den 4 juni 2014.

Projektledaren Per-Olof Thörnqvist

Neptun paketerad

Hajen på plats

Blivande läktare åt söder

Foto: Olle Melin

Neptun tar mycket plats

Stöd till veteraner och anhöriga

Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR) slöt vid årsskiftet en överenskommelse med försvarsmakten (FM) om stöd till veteraner, som deltagit i internationella insatser och deras anhöriga. Genom överenskommelsen kan nu mot kostnadsersättning kamratföreningar delta i denna verksamhet i samarbete med övriga ideella organisationer, Svenska Soldathemsförbundet, Fredsbaskrarna och Invidzonen, vilka sedan tidigare arbetar med sådan verksamhet. Samarbetet illustreras med denna ”pusselbit” SMKR har efter, att överenskommelsen undertecknats, arbetat med att förtydliga dennas innebörd, för hur det praktiska arbetet ska och kan genomföras i kamratföreningarna. Styrelsemedlemmar i SMKR har getts regionalt ansvar för att föra ut och marknadsföra detta budskap till kamratföreningar och till förbundens veteran- och anhörigsamordnare. Till dessa möten har även inbjudits kamratföreningar, som inte är medlemmar i SMKR. Flera av dessa har efter mötena aviserat kommande medlemskap i riksförbundet. I region Väst, Mitt och Nord har informationsträffar ge-

nomförts under april och maj och i region Syd kommer motsvarande träffar att genomföras före halvårsskiftet. Uppslutningen vid de genomförda träffarna har varit god och responsen mycket stor för denna nya uppgift. Föreningarna kommer nu att bearbeta dessa informationer och i samband med ett centralt möte i höst presentera, vad respektive förening tror sig kunna bidra med, vad avser veteran- och anhörigstöd.

Några uppgifter enligt överenskommelsen kan redan nu genomföras. Förbanden ordnar informationsträffar med veteraner och anhöriga före, under och efter en utlandsmission. Vid dessa träffar bör kamratföreningar medverka för att visa, att vi finns och kan delta i stödverksamheten, om behov finns eller uppstår. Formerna för stödverksamheten bestäms av varje kamratförening, eventuellt i samarbete med organisationerna ovan.

Dessa regionala möten har naturligtvis skapat en del frågeställningar hos föreningarna. Föreningarna har en fast kontaktpunkt hos förbundens veteran- och anhörigsamordnare, en eller flera beroende på antalet utländsveteraner och anhöriga i förbundens ansvarsområde. Ett antal frågor kommer att bli föremål för diskussion i SMKR styrelse och som vid behov kommer att bollas vidare till högkvarterets Veteranavdelning.

SMKR återkommer med inbjudan till ett centralt möte med kamratföreningar i höst. Därefter är avsikten, att regionalt/lokalt träffa representanter för de andra ideella organisationerna för att diskutera, vem som gör vad och hur samarbetet ska organiseras. Kamratföreningarna ska inte konkurrera med de andra utan komplettera med det, som kamratföreningar är bra på, **kamratskap, traditionsvård och social samvaro.**

Bertil Andreasson
2.vice ordförande SMKR

Invigning av Minnes- och meditationsplats utanför Amiralitetskyrkan Ulrica Pia

Fredagen den 31 maj förrättades invigningen av minnes- och meditationsplatsen. Ett konstverk föreställande ett skepp. Platsen skall vara en plats att besöka för att minnas anhöriga, vänner och även en plats för meditation och reflektion. Konstverket är skapat av konstnären Pål Svensson och är en donation från familjen Tornerhjelm. Tal framfördes av Kyrkorådets ordförande Herman Håkansson, donationsfamiljens representant Jan Tornerhjelm, Skulptören Pål Svensson, Marininspektören Konteramiral Jan Thörnqvist och Länsrådet Ingrid Lovén. Marinens Musikkår spelade och Amiralitetspastor Henrik Lindén förrättade Korum.

Kent Alritzson

Konstnären Pål Svensson håller tal

Foto: Kent Alritzson

Konstverket Skeppet inför själva avteckningen

Konstverket är nu klart att beskådas.

Korsord 2013:1

Gustav Karlsson har konstruerat korsordet

Lösningen sänds senast 1 sept 2013 till

Gustav Karlsson

Syrenvägen 4

370 30 RÖDEBY

Epost: soldatlyckan@live.se

Pris till de första öppnade rätta lösningarna.

Lösning ochvinnare korsord 2012:3:

Göran Löfgren

Bengt Lexhagen

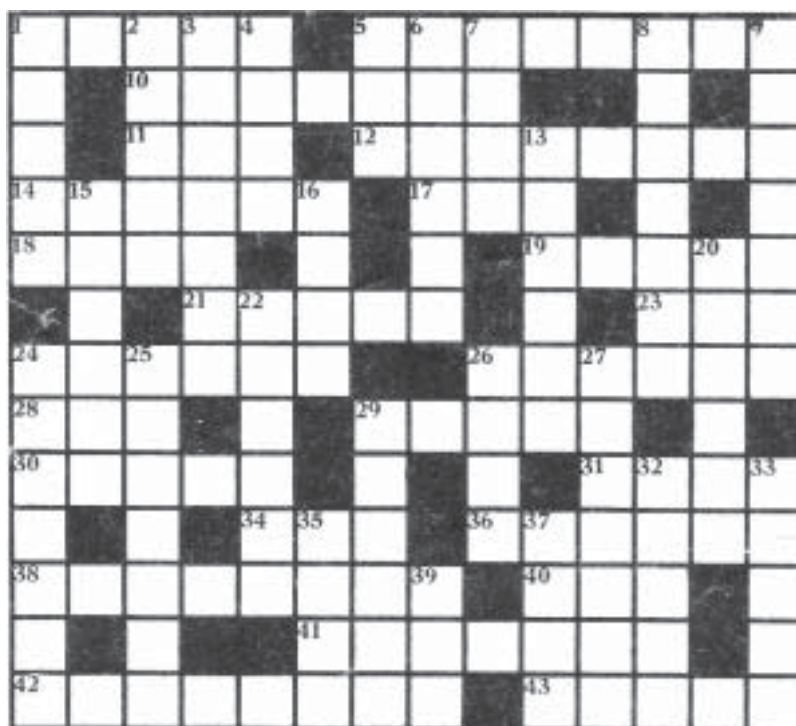
Sten Joelsson

Vågräta ord

1. Lärohus	22. Träskovirke
5. Användbar	24. Kan sjö vara
10. Mental trötthet	25. Efternamn
11. Programspråk	26. Fordom till kanonskott
12. Noviser	27. Predikat
14. Stad vid sjö	29. Blekinge
17. Ort	32. Upplandsort
18. Gör traktor	33. Sägs vara Världens lön
19. Slutet	35. Den första i grekiskan
21. Mjuklätt trä	37. Tvättho
23. Tidlängd	39. Förutse
24. Aldriga	
26. Kalvmammor	
28.56	
29. Käringgöra	
30. Höjt	
31. Fåtal spelmän	
34. Vers	
36. Mening	
38. Kniper småråttor	
40. Ka'ls böna	
41. Boja	
42. Trottoir	
43. Hejare	

Lodräta ord

1. Diktare
2. Är svarta pengar
3. Drottning i kupa
4. Stad i Armenien
5. Växa ur frö
6. Som bör göras
7. Runda t. ex.
8. Bedrogs
9. Nabor
13. Hade Karl Gerhards tös
15. Upphov på Ekendialekt
16. Kan lantman potatis
20. Kärleksord

Födelsedagar m.m.

Vi gratulerar

95 År

Bertil Wahlgren Nättraby 10/07

90 År

Olle Nord Strövelstorp 01/07
Gösta Stentorn Karlskrona 12/07
Gerd Svensson Karlskrona 29/07
Per-Erik Berthels Stockholm 04/08
Alve Held Karlskrona 08/11

85 År

Bertil Karlström Karlskrona 03/08
Karl-Erik Gustavsson Torsås 04/12
Olof Wessman Landskrona 21/12

80 År

Karl Mauritzson Sollentuna 13/10
Bert Svensson Sjöbo 19/11
Nils-Eric Strömberg Holmsjö 31/12

75 År

Gunnar Andréasson Nättraby 26/06
Åse-Liv Karlsson Hasslö 26/07
Karl-Gösta Svenson Jämjö 08/08
Björn Egerstedt Lomma 09/08
Eva Pettersson Karlskrona 11/08
Torsten Björnsson Täby 08/10
Paul Wihlborg Rödeby 29/12

70 År

Gunnel Malmgren Lyckeby 21/06
Christer Nilsson Trelleborg 25/07
Karl-Erik Andersson Ramdala 05/09
Sture Malmgren Lyckeby 08/09
Bengt Kjellberg Käl 10/09
Bengt-Arne Johansson Spanien 01/10
Jan-Erik Holmberg Hasslö 25/10
Christer Holgersson Karlskrona 25/11
Rolf Lindén Karlskrona 19/12

65 År

Anders Steinbach Karlskrona 11/07
Anders Åkerman Lyckeby 29/07
Berit Gustavsson Karlskrona 26/08
Ingegerd Petersson Karlskrona 11/09
Ulf Sejlert Karlskrona 12/09
Vidar Wahlestedt Karlskrona 21/09
Hans Mårtensson Hasslö 14/11

60 År

Hans Jonasson Torhamn 30/06
Kent Törnqvist Rödeby 12/11
Anders Hyllander Hisingsbacka 30/12

55 År

Magnus Svensson Listerby 09/07
Thomas Nyholm Höganäs 01/08
Tomas Lindahl Holmsjö 11/05

50 År

Peter Ling Rödeby 08/07

Avlidna kamrater

Arne Larsson Täby 2012-03-11
Kurt Hansson Göteborg 2012-03-22
Karl-Göran Carlsson Rödeby 2012-08-25
Bo-Gunnar Nilsson Malmö 2012 Oktober
Lars-Göran Ekenström Nynäshamn 2012-12-04
Sigvard Bengtsson Rödeby 2013-01-02
Astrid Hertze Karlskrona 2013-01-02
Ingalill Wintergård Karlskrona 2013-02-11
Lars Linder Karlskrona 2013-04-22
Arne Petersson Lyckeby 2013-05-23

Nya medlemmar

Hans Hegertz Karlskrona
Jonny Boklund, Ytterön, Torhamn

OBS! OBS! OBS!

Ändrat datum för Höstmötet!

Vi har tyvärr fått ändra datum för Höstmötet.
Det nya datumet är den **30 oktober kl. 1800**
på Frimurarelogen.

Anmälan om deltagande skall vara föreningen
tillhanda

senast den 25 oktober till Yvonne Wirbrand
tel. **0455-47542** eller med e-post till
yvonne.wirbrand@telia.com alternativt till
Lars Iger tel. **0455-80587** eller

iger.lars@gmail.com

**Utförligare annons kommer att publiceras
på vår hemsida i början av oktober.**

Löjtmant Benny Larsson städse närvarande vid salutskjutningar. Så även vid detta tillfälle.

Honnör av fortchefen och salutofficeren för HMS Karlskrona.

Svensk lösen från Kungsholmsfort

Vårträffen

